

Handläggare
Davidsson Per
Linder Cecilia

Datum
2016-01-29

Diarienummer
KSN-2015-1909

Kommunstyrelsen

Rapport om Uppsala möts, företagsbesök 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna rapporten om företagsbesök 2015.

Ärendet

Uppsala kommun genomför årligen ett antal studiebesök där förtroendevalda och tjänstemän tillsammans träffar företagare hos företagen. Företagarna kan där ta upp frågor som har betydelse för verksamheten. Under september 2015 genomfördes 28 företagsbesök av 14 förtroendevalda från kommunstyrelsen och nämndpresidier samt av 15 tjänstemän från kommunledningskontoret, miljöförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Kommunledningskontoret har utarbetat en rapport från 2015 års företagsbesök. **Bilaga.**

Föredragning

Den övergripande bilden är att det går bra för företagen i Uppsala. De flesta utmaningar som företagen har är relaterade till tillväxt såsom kompetensbrist, tillgång till mark och lokaler eller bostadsbrist. De företag som deltagit i företagsbesöken har ofta enskilda frågor de vill diskutera och har oftast erfarenheter av kontakter med kommunen på olika sätt.

I den enkät företagarna fått efter besöken kommer för tredje året i rad ”att få berätta om och visa mitt företag” på första plats och därefter ”att få träffa politiker” när företagarna får svara på varför de vill ha företagsbesök. Det totala betyget för 2015 års företagsbesök är 4,5 (skala 1-6) vilket är fullt godkänt. Det stora intresset för fortsatt dialog visar på att det är viktigt för företagen med personliga kontakter med framförallt politiker men också med tjänstemän.

Många företagare berättar om att de har många kontakter med kommunen, och att de ofta upplever att relationen är olika hos olika personer och förvaltningar. Arbetet som pågår med att förstärka Uppsala kommun som En kommun i alla kontakter är ett viktigt sätt att förändra

detta. I projektet Förenkla helt enkelt som genomfördes 2014 och 2015 finns flera åtgärder som leder till förbättrad service mot företag. I servicemätningen (NKI) 2015 visades även mer positiva siffror. Det är av stor vikt att inkludera samtliga förvaltningar i arbetet då företagen påverkas av kontakter med hela kommunen. Upphandlingsfrågorna tar alltid stor plats på företagsbesöken då det är av stor vikt för företag att ha kontrakt med kommunen som är en stor kund inom många områden. Här är det viktigt att fortsätta ha god information om upphandlingar och fortsätta den ökande dialogen med företagen inför upphandlingar. Avtals-trohet och uppföljning av avtal efterfrågas och är något som kommunen jobbar med.

Det enskilt största tillväxthämmande området för företagen i kommunen är kompetensbrist. Den nämns i princip hos alla företag vi besökt och omfattar samtliga branscher och både högskole- och yrkesutbildningar. Kommunen har flera projekt såsom Unga jobbar och lärlingsutbildning liksom den satsning på bostadsbyggande som görs. Genom Regionförbundet jobbar kommunen också tillsammans med länet inom Kompetensforum för att komma tillrätta med brister. Företagen efterfrågar enklare vägar för att ha goda relationer med universitetens utbildningar där kommunen bidrar med goda kontakter och att synliggöra företagen i Uppsala kommun på olika sätt.

Företagarnas eget arbete för ett hållbart Uppsala lyfts ofta upp, allt från engagemang i den lokala idrottsföreningen till arbete med hemlösa. Här efterfrågar företagen att vi fortsätter synliggöra företagare som förebilder i våra egna kanaler.

När det gäller infrastruktur och byggande i Uppsala finns många olika synpunkter och här är bilden mest olika mellan olika företagare. Gemensamt för alla är att mer information samt dialog efterfrågas, oavsett om man är positiv eller negativ till expansioner på olika platser eller tycker det byggs för mycket eller för lite. Här fyller digital information från kommunen en viktig roll men även översyn av de skyltar som sätts upp inför förändringsarbeten görs. Samtidigt är den övergripande bilden att man uppskattar att Uppsala växer och att det händer mycket inom många olika områden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i föreliggande ärende

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Linder Cecilia

Datum
2016-01-25

Diarienummer
KSN-2015-1909

Rapport om Uppsala möts, företagsbesök 2015

Sammanfattning

Uppsala kommun arbetar strategiskt för att ha ett mycket gott företagsklimat. Dialogen med näringslivet är viktig och bedrivs på flera olika sätt där besök hos företag med både förtroendevalda och tjänstemän är en av aktiviteterna. Besöken är mycket uppskattade av både företagarna och av deltagarna från Uppsala kommun. Under september 2015 genomfördes 28 företagsbesök av 14 förtroendevalda från kommunstyrelsen och nämndpresidier samt av 15 tjänstemän från kommunledningskontoret, miljöförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Dessutom har företagsbesök genomförts i andra sammanhang under hela året.

Den 20 november genomfördes ett näringslivsforum där samtliga deltagare i de organiserade besöken bjöds in, liksom övriga intresserade, för en genomgång av de vanligaste frågorna. Över 80 anmälda visar att det finns ett stort intresse för att diskutera näringslivets utmaningar med kommunledningen och med varandra.

Den övergripande bilden är att det går bra för företagen i Uppsala. De frågor som diskuterats mest i år gäller kompetensbrist, kommunal service och relationer till kommunen, upphandling och frågor relaterade till tillväxten i Uppsala. Frågor om samverkan mellan olika organisationer, akademien och kommunen är vanliga liksom hållbarhetsfrågor.

Inbjudningar och genomförande

Årets besök inleddes med en uppmaning till samtliga förtroendevalda i kommunstyrelsen och nämndernas presidier att anmäla lämpliga tider under två veckor i september. Dessa tider erbjöds samtliga tjänstemän som deltagit i Förenkla helt enkelt projektet att boka in sig på. Sedan lades alla tillfällen ut på www.naringsliv.uppsala.se för att bokas via en e-tjänst. Detta resulterade i 30 bokade besök. Innan besöken genomfördes informationsmöten internt på kommunen och agenda med frågor att förbereda skickades ut till alla.

Inbjudan till att boka företagsbesök gick ut via det nya digitala nyhetsbrevet, genom tryckt marknadsföring, till de 50 största företagen samt till företagare som deltar i näringslivsråd och

liknande nätverk. Företagen representerar en bredd både vad gäller branscher, storlek, geografi och andra faktorer. Dessutom mottar avdelningen för näringsliv och omvärld liksom de förtroendevalda intresseanmälningar om besök vilket bokas löpande under året.

Företagarnas vanligaste frågor

Övergripande kan sägas att samtliga besökta företagare uppger att det går bra för företaget och att de trivs bra i Uppsala. Samtliga visar också stor uppskattning över att kommunen tar sig tiden att besöka dem och uppfattar besöket som viktigt för dem.

Kontakt med kommunen

Företagarna uppskattar att få en personlig kontakt med kommunen oavsett om de tidigare haft en kontakt eller inte och samtliga som besökts har sett det som positivt att vi vill ha en dialog. I många fall berättar företagarna om goda relationer men slående är hur många olika kontakter många av dem vi möter har med kommunen och hur olika dessa relationer uppfattas. Företagarna beskriver ofta att relationerna är personberoende och där det fungerar bra härleder de ofta till en enskild person, samtidigt som bilden av Uppsala kommun är ganska negativ. Företagarna reagerar också på att de uppfattar att det finns en godtycklighet i beslut då de ser att andra får göra något som de själva uppfattar som de fått avslag på.

En av de vanligaste synpunkterna är att det ofta tar lång tid att få svar, eller helt avsaknad av respons, och att man önskar mer effektivitet och att personen man pratar med tar ansvar för frågan och återkopplingen. Bygglov och upphandling är de områden som omnämns mest. Företag inom vård och omsorg har många synpunkter på äldreförvaltningen, socialförvaltningen respektive omsorgsförvaltningen. De företag som har kontakter med miljökontoret uppger ofta att de är väldigt nöjda och att de upplever förståelse och bra återkoppling.

Kompetensbehov

Fortsättningsvis är det frågor kring kompetens som är företagets största problem. Många upplever att skulle kunna ha en högre tillväxt om de hittade rätt kompetenser. Inom byggbranschen saknas det erfarna hantverkare såsom golvläggare och rörmokare. Företagarna beskriver också att de upplever att gymnasieutbildningarna inom dessa områden har brister och att vidareutbildning skulle behövas i högre grad. Inom IT-branschen och byggbranschen efterfrågas erfarna projektledare och konsulter och inom life-science saknas hundratals processoperatörer. Även inom transportbranschen har man problem med brist på chaufförer, både för transport av personer och av gods. Inom vård och omsorg saknas de flesta kompetenser och här nämner man ofta vikten av att kunna anställa personer med utländsk utbildning. Ett företag vi besökt inom vård och omsorgsbranschen hade ingen med svensk utbildning anställd inom ett av sina yrkesområden exempelvis.

Gemensamt är att företagen önskar lättare vägar till studenterna, något som verkar fungera olika bra kring olika utbildningar. Flera företagare är engagerade i branschråd och har goda kontakter med både gymnasieutbildningar och med universiteten eller ibland med

utbildningar på andra platser i landet. Det finns ett stort engagemang för frågorna hos företagarna, som också önskar bättre dialog med kommunen kring detta.

Nätverk-samhällsengagemang

De flesta företag vi besökt är engagerade i Uppsala genom sponsring av idrottsföreningar, deltagande i lokala nätverk, samverkan med utbildningar, olika ideella styrelseuppdrag och liknande. Det lokala engagemanget som företagarna har är ofta omfattande och handlar både om utveckling av företaget men minst lika mycket om att utveckla samhället. Här nämner man att det är viktigt att kommunen ser detta arbete och visar uppskattning för det engagemang som företagarna visar.

Upphandlingsfrågor

Många av företagen vi mött är eller vill bli leverantörer till Uppsala kommun. Företagare har kritik mot kommunens upphandlingar och ser dem som onödigt komplicerade, att inkonsekventa eller irrelevanta krav ställs och att beställarna uppfattas som okunniga kring det upphandlingen gäller. Någon nämner att "kommunen skulle kunna få bättre avtal till bättre pris" om man hade högre kompetens vid utformande av förfrågningsunderlag. Detta är ett område som tas upp än mer i år än tidigare år. Innovativa företag med nya varor och tjänster upplever att det inte finns vägar in till kommunen, eller andra offentliga aktörer, utan man "köper det man brukar." Det finns också mycket frågor om hur kommunen följer ramavtal och att man uppfattar att kommunen ligger efter med upphandlingar.

Infrastruktur och byggande

Liksom tidigare år kommer många synpunkter på infrastrukturen och den ständiga utvecklingen i Uppsala som medför avstängda gator och torg och som på olika sätt påverkar befintliga företag. Här efterlyses mer dialog från kommunen inför förändringar så att störningar kan minimeras samt mer information om när gator stängs och öppnas och liknande information. Förståelse finns för att förändringarna sker, det är information som efterfrågas i första hand. Frågor kommer också om hur så långa byggtider kan tillåtas med gator stängda som påverkar både handel och annat näringsliv.

Inom detta område som handlar om Uppsalas tillväxt är också där vi får mest olika synpunkter; vissa vill ha mer framkomlighet för bilar och andra minska p-platser och öka cyklarnas plats. Vissa vill ha mer kollektivtrafik medan andra inte ser möjlighet till att använda sådan. Vi får höra om önskemål med mer byggande av både bostäder och verksamhetslokaler, samtidigt som vi får frågan om varför kommunen tillåter så mycket byggande.

Vikten av bra kommunikationer både för varor och personer till och från främst Arlanda och Stockholm tas upp av flera. Tågen till och från Stockholm nämns varje år som ett problem för kunder, personal och leverantörer. Kommunikation gällande bredband och mobiltäckning är också viktiga frågor för företagarna, och nämns mest från landsbygdsföretag.

De upprustningar som gjorts kring lekparkar, gaturummet, cykelvägar och även de evenemang som sker i Uppsala både inom kultur och sport nämns av många som oerhört

positivt. Att det händer mycket är viktigt för människor som väljer att bo här och ses som viktigt för rekryteringar. De stora evenemang som genomförts i Uppsala både med och utan kommunens inverkan är en styrka för kommunen.

Vision om Uppsala-varumärke

Uppsalas tillväxt nämns på olika sätt av företagarna. Hur den tillväxt som sker tas tillvara och vart Uppsala är på väg tas upp av flera. Visionen för en stor och levande kommun upplevs otydligt, ”Varför ska Uppsala växa?” som någon uttryckte det. För de flesta företag är tillväxten något som ger fler kunder och är positivt, men det medför också ibland högre hyror och svårare att rekrytera personal. Man kopplar även samman brist på service hos kommunen med den tillväxt som sker. En tydlighet från kommunens sida om var det växer efterfrågas i så god tid som möjligt så man kan samordna sina egna planer med kommunens. En gemensam bild av Uppsalas varumärke som alla kan jobba mot och bidra till för att bygga en mer positiv anda vore önskvärt.

Uppföljning

I enkäten som genomförts med företagarna efter besöken kommer för tredje året i rad ”att få berätta om och visa mitt företag” på första plats och därefter ”att få träffa politiker” när företagarna får svara på varför de vill ha företagsbesök. Det totala betyget för årets företagsbesök är 4,5 (skala 1-6) vilket är något lägre än tidigare års resultat men fullt godkänt.

Det är av högsta vikt att de direkta frågor som kommer upp besvaras av kommunens representanter, något som tjänstemännen tar ansvar för att så sker. Det är också viktigt att de slutsatser om synpunkter som kan tas kommer vidare till politiken så att företagarna upplever att den tid de tar till att träffa oss ger ett värde. Denna rapport är en del av uppföljningen, liksom det uppskattade näringslivsforum som hölls den 20 november där de vanligaste frågorna togs upp och både förtroendevalda, företagare och tjänstemän träffades igen. Det nya näringslivsprogram som ska tas fram under 2016 kommer att ta hänsyn till det som framkommit i denna rapport men även synpunkter från tidigare års företagsbesök.